Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 83 SATURDAY, MAY 2 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 –ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК СУБОТА, 2-го ТРАВНЯ 1998 р. Ч. 83 РІК CV

Фракції формуватимуться тільки на партійній основі

Київ. — Підготовча депутатська група проголосувала за те, щоб фракції у новій Верховній Раді формувалися виключно на партійних засадах, повідомила 28-го квітня УНІАР. Всього у парламенті буде вісім фракцій.

Голова групи Олександер Бандурка та секретар Іван Чиж повідомили на пресконференції, що за цю постанову проголосувало 40 членів групи, вісім було проти. О. Бандурка сказав, що на засіданні зроблено „суттєвий крок, хоч і не легкий, з підготовчих пленарних засідань Верховної Ради України 14-го скликання". Право на формування фракцій матимуть партії, що під час виборів перейшли 4-відсотковий рівень і налічують не менше 14 депутатів-членів.

Рішення групи, однак, викликало протест безпартійних депутатів. „Велика частина депутатів, які обрані в мажоритарних округах, категорично не згідні з принципом формування депутатських фракцій виключно за партійним списком, — сказав наступного дня Вадим Гуров, незалежний депутат з Кривого Рогу. — Колег, які думають, як я, біля 40. Ми збираємо підписи і обов'язково ще до обрання робочих органів сесії спробуємо відстояти своє право на створення безпартійної фракції". Назвавши безпартійних депутатів „найрозумнішими" і „цвітом нації", він сказав, що вони „не потерплять утиску своїх прав".

За словами І. Чижа сказав, із 114 безпартійних депутатів не визначилися зі своєю партійною належністю біля 50. Учасники пресконференції зазначали, що депутат, партійний чи безпартійний, своїм же першим голосуванням виявить свою партійність, бо приєднується до певної платформи та становища. Вони намагалися переконати, що саме належність до фракції дасть можливість депутатам якнайширше розкрити свій законотворчий потенціял.

Група постановила створити 23 комітети, як і в попередній ВР. Але, за словами О. Бандурки, не переважно нові комітети і формуватимуться на основі галузево-функціонального напрямку і рекомендацій зі складу комітетів. Вони розподілятимуться на чотири бльоки: правний, з питань соціяльної політики, економічний і з питань фінансів, фінансово-кредитової політики та податків. Рекомендовано також створити комітет у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів. У той же час зберігається назва комітетів з питань соціяльної політики та праці. Щодо економічного бльоку, то буде зформовано комітети з будівництва, транспорту і зв'язку, комітет з питань промислової політики, комітет з питань природокористування, екологічної політики та подолання наслідків Чорнобильської катастрофи. Обов'язково буде у складі парляменту комітет з питань молодечої політики, фізичної культури і спорту.

Шахтобудівельники припинили голодівку

Київ (УНІАР). — Тут відбулася пресова конференція представників профспілкового комітету шахтобудівельників України, які 20-го квітня організували голодівку протесту проти затримки заробітньої платні.

Будівельники шахт голодували сім днів, аж доки виділені Міністерством Вугільної Промисловости 22-го квітня 4.3 млн. гривень надійшли на рахунки їхніх підприємств.

Голова об'єднаного профспілкового комітету шахтобудівельників Валерій Марченко повідомив, що двох із 35-ох голодуючих лікарі відправили до дому. Інші 33 учасники акції з Донецької, Луганської та Дніпропетровської областей на сьомий день припинили голодування.

Голова об'єднаного комітету профспілки „Дніпрошахтобудівельників" В. Лащенко сказав журналістам, що учасники акції хотіли привернути увагу державних керівників не лише до проблем шахтобудівельників, але й усієї вугільної галузі, яка перебуває „у дуже скрутному стані."

Підсумком акції стало виділення державою грошей на погашення лише одномісячного боргу. Адже виділені 4.3 млн. грн. надійшли на рахунки шахтобудівельних організацій трьох областей.

Керівники Міністерства вугільної промисловости пообіцяли знайти гроші для погашення боргу ще за один місяць. Загалом шахтобудівельникам заборгували платню за 8—10 місяців.

Нестабільність економіки продовжується

Київ. — Соціяльно-економічна ситуація в Україні залишається нестабільною, хоч в деяких галузях економіки спостерігається нормалізація, повідомив Державний комітет статистики, провівши дослідження в першому кварталі цього року.

Збільшилися обсяги промислового виробництва, перевезень вантажів, досягнуто приросту робіт, виконаних підрядними будівельно-монтажними підприємствами.

Ці та інші тенденції, сказано в повідомленні, позитивно вплинули на рівень основного макроекономічного показника — обсяг валового внутрішнього продукту. Він майже досяг рівня першого кварталу минулого року.

Проте в країні продовжується соціяльне напруження. Зростання обсягів виробництва не набуло стійкого характеру, практично не супроводжувалося поліпшенням фінансового стану підприємств, поборенням платіжної кризи, зазначає звіт.

Такий стан економіки причинився до частинної відмови фінансової допомоги із закордону, включно із ЗСА.

Л. Кучму закликають зупинити міліційну сваволю

Одеса (УНІАР). — Голова всеукраїнського об'єднання "Вітчизна", радник Президента України, генерал-майор Вілен Мартиросян оприлюднив звернення до Леоніда Кучми.

Лідер об'єднання "Вітчизна" закликає Президента України "особисто втрутитися" в ситуацію навколо Одеської міської адміністрації, щоб припинити "міліцейський беспредел", відновити конституційні гарантії для громадян і органів представницької влади.

В. Мартиросян у своєму зверненні наголошує, що за гратами перебувають заступники посадника Одеси Анатолій Ворохаєв та МихайлоКучук, який, до речі, "був вашою довіреною особою у минулих президентських виборах". Арешт представників виконавчої влади, Мартиросян оцінює як удар по авторитетові Президента.

Особисто вивчивши ситуацію, В. Мартиросян прийшов до висновку, "що дії міліції є демонстративними і неадекватними" та що вони направлені на встановлення "поліційної диктатури" в Одесі.

Мартиросян закликає Л. Кучму наказати негайно звільнити Анатолія Ворохаєва та Михайла Кучука, а міністра внутрішніх справ України Юрія Кравченка і начальника Одеського УВС Івана Григоренка закликає так само негайно усунути з постів, "як безпосередніх винуватців дестабілізації громадсько-політичної ситуації в Одесі".

Секретарем СНД обрано російського магната Б. Березовського

Москва. — Керівники 12 держав-членів СНД одноголосно проголосували на своїй зустрічі 29-го квітня за те, щоб секретарем недієвої співдружности став Боріс Березовський, великий російський магнат і колишній заступник секретаря Ради безпеки Росії.

Б. Березовський, погодившись прийняти нові обов'язки після короткої розмови в Кремлі з президентом Борісом Єльциним, замінив на цьому пості Івана Коротченя.

Новий секретар, який свого часу допоміг Росії укласти з чеченськими повстанцями мирну угоду і домовитися про реконструкцію стратегічно важливого нафтопроводу в Чечні, викликав жваві коментарі. Б. Єльцин сказав, що „завтра всі вибухнуть", включно з журналістами. Але, зазначив він, потрібно стримати себе, бо зміну цю зроблено для сприяння підприємництву.

Лідер російських комуністів Геннадій Зюганов відразу засудив нове призначення. Він зазначив, що Б. Єльцин, руйнівник СССР, вирішив поздоровити робітників з травневими святами, проштовхнувши на пост секретаря СНД Б. Березовського, який для багатьох в Росії є втіленням дикого капіталізму. Магнат, який вважається другом родини Б. Єльцина, ніколи не оголошував, яким точно підприємництвом він займається.

Однак речник штаб квартири СНД в Мінську Едуард Мельников позитивно оцінив нове призначення, зазначивши, що такий великий підприємець як Б. Березовський може відіграти об'єднуючу ролю. Реакція президента Грузії Едуарда Шеварднадзе теж була позитивною. Він сказав, що минуле Б. Березовського не пов'язане з Комуністичною партією, підкресливши, що фінансист знає приватну економіку і є великим науковцем, який „пройшов цікаву школу бізнесу".

Перед зустріччю СНД виконуючий обов'язки віцепрем'єра Росії Іван Рибкін подорожував по країнах-членах співдружности, агітуючи за Б. Березовського. УНІАР повідомила, що на самій зустрічі кандидатуру російського фінансиста, який останнім часом часто бував в Києві, запропонував Президент України Леонід Кучма.

Б. Березовський, з готовністю прийнявши новий пост, не виявив, однак, чіткого бачення, якою має бути СНД. „Час прийшов для рішучих кроків для побудови справжньої СНД, — сказав він. — Час покаже, яку форму вона [СНД] приймe".

Учасники засідання вирішили також залишити Б. Єльцина головою Ради керівників держав СНД до 2000 року. Головою Ради керівників урядів СНД став прем'єр Узбекістану Уткур Султанов.

Президенти не змогли ухвалити остаточного рішення про реформування СНД і вирішили не підписувати декларацію щодо дальшого розвитку рівноправного партнерства і співпраці в рамках співдружности. Вони також відмовилися від практики обов'язкового підписання спільних підсумкових документів після кожної зустрічі.

Перед зустріччю Л. Кучма мав довгу розмову з Б. Єльцином, під час якої сторони заявили про поліпшення співпраці між двома країнами після підписання двосторонного договору і угод про поділ Чорноморської фльоти. Український Президент сказав, що повідомлення у пресі про те, що Україна виступає проти нових форм співпраці в рамках СНД, не відповідають дійсності. Але він зазначив, що Київ керуватиметься своїми власними інтересами.

ПРОФЕСОР КРІСТІНА ДЖЕФФРІ, котру як історика Палати Репрезентантів прийняв до праці спікер Нют Гінґріч, а дуже швидко після того її звільнив зі згаданого становища, в середу, 29-го квітня, була змушена закинути свої пляни кандидувати до Конгресу на місце Н. Гінґріча. До цього її змусило рішення Федерального окружного суду про те, що вона мусітиме взяти відпустку з праці під час виборчої кампанії. К. Джеффрі, що є професором Кеннесо стейтового університету, заявила, що вона не може собі дозволити на шестимісячну відпустку і втратити половину своєї 48,000 дол. річної заробітної платні.

Франція обмежує імігpацію

Париж. — Парлямент Франції затвердив проєкт нового закону про іміграцію, поданий міністром внутрішніх справ Шевенеманом.

Декілька днів перед цією подією бурхливі сцени відбувалися на летовищі Руассі-Шарль де Голль, де Асоціяція допомоги нелегальним іміґрантам намагалася перешкодити репатріяції з країни незаконних новоприбульців. За нелегалів заступилася і Католицька Церква, надавши для них притулки у п'яти парафіяльних будинках у паризьких передмістях. Церкву підтримали ліві діячі культури та ультраліві „зелені" з парляментарної більшости.

З приходом до влади лівих, які багато наобіцяли потенціяльним іміґрантам, прохання на дозвіл постійно мешкати у Франції подало 150,000 осіб. Однак якби уряд усі ці прохання вдовольнив, то через місяць претендентів було б ще більше.

Ліво-ліберальні політики вимагають, щоб Франція залишалася відкритою для всіх бажаючих, але соціяльних пільг вже не вистачає для самих французьких громадян, тому прем'єр-соціяліст Ліонель Жоспен виступив на захист нового закону. Певна річ, закон підтримали члени ультраправого „Національного Фронту", які вміло використовують соціяльні проблеми країни і на цьому у кожних виборах виграють все більше голосів. Праві гостро критикують ті точки закону, згідно з якими до Франції можуть вільно приїжджати родичі легальних іміґрантів, а також вчені, музиканти і діячі культури.

У СЕРЕДУ, 29-ГО КВІТНЯ, найбільша в країні мережа медичного забезпечення Блю Крос, подала судове оскарження проти тютюнової індустрії, жадаючи більйони долярів відшкодування за лікування хвороб прямо пов'язаних з куренням сигарет. Офіційні чинники Коаліції тютюнової відповідальности, котра презентує 25 млн. осіб, які мають грамоти у мережі медичного забезпечення Блю Крос і Блю Шілд у принайменше 35 стейтах зазначили, що судові оскарження зареєстровано в судах Ню Йорку, Чикаго та Сієтл.

Сенат схвалив поширення НАТО

Вашінґтон. — У четвер, 30-го квітня, Сенат ЗСА значною більшістю голосів погодився на поширення Північно-атлантійського оборонного союзу (НАТО), котрий був створений в 1949 році, як заборолo проти комунізму, схваливши прийняття три колишні ворожі йому країни: Польщу, Мадярщину та Чеську Республіку.

Голосами 80 за 19 проти, з відсутністю одного сенатора, здобуто перемогу багатьма більше голосами, як потрібних двітреті, щоб схвалити дану резолюцію. Це була історична подія, сенатори голосували не беручи до уваги партійної приналежности, ані ідеологічних переконань, уживаючи давної методи, постанням перед своїми сенаторськими столами, а не як звичайно сигналом з будь-якого місця в Сенаті.

Прийняття нових членів до НАТО мусить мати згоду всіх 16 країн-членів. Тепер, як президент Билл Клінтон офіційно затвердить це прийняття, то ЗСА стануть п'ятою з черги країною після Канади, Німеччини, Данії та Норвегії, котра підтримує цю тактику. Для ЗСА це поширення, крім стратегічної важливости, також зобов'язує їхні збройні сили до оборони Праги, Варшави і Будапешту з такою наполегливістю, як і Вашінґтон, Лондон чи Париж.

Прихильники стратегії поширення НАТО тверднять, що це не тільки надасть більшої стабільности Европі, але також допоможе у забезпеченні американських інтересів на европейському континенті, популяризації демократії та перешкодить зростові впливів Росії. Крім того збільшить військові ряди НАТО на 200,000 вояків, з яких велика кількість має спеціяльні вишколи у виявленні трійливих газів на полі бою.

Критики натомість висловлюють думку, що таке поширення НАТО послабить його самооборонну місію, викличе ворожнечу Росії, наразить на небезпеку декілька російсько-американських договорів про збройну контролю та створить нову „залізну завісу" в Европі.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ОБІЦЯЮТЬ РОЗРАХУВАТИСЯ З БЮДЖЕТНИКАМИ

КИЇВ. — Міністер фінансів Ігор Мітюков в інтерв'ю для Телевізійної служби новин (ТСН) сказав, що уже 29-го квітня держава виплатить працівникам бюджетних організацій усі борги і зарплатню за квітень 1998 року. Останнім часом загальна заборгованність у країні лише збільшувалася, і наразі перевищила 6 блн.грн. Майже чверть цієї суми становить борг колгоспникам, які по 11 місяців на рік не отримують заробітної платні. Про це ж говорили і на українській звітно-виборчій конференції працівників села. Президент Кучма пообіцяв особисто проконтролювати заходи для зменшення податкового тиску на сільського товаровиробника.

ДІЯЛЬНІСТЬ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

КИЇВ. — Перший квартал 1998 року для комерційних банків України характеризувався працею в новій системі обліку та звітности. Асоціяція українських банків (АУБ) отрима .а для аналізи показники 130-ох банків(70 відсотків усіх банкових установ) за перший квартал 1998 року. Президент АУБО. Сугоняко зазначив на пресконференції, що діяльність банків за даний період супроводжувалася занепадом офіційної економіки, зростанням бартеризації (41 відсоток у кінці першого кварталу, що на дев'ять відсотків більше, ніж у квітні минулого року), зростанням рівня дефіциту бюджету (1.4 блн.грн., що вдвічі перевищило прогнози Уряду), погіршенням інвестиційного клімату, зростанням залежности стабільности національної валюти від зовнішніх позик тощо. Загальний обсяг активів 130-ох банків становить 18.9 блн. грн., обсяг "чистих" активів — 11.9 блн.грн. (за квартал їхній обсяг збільшився на 5 відсотків). Обсяг капіталу становить 2789.9 млн.грн. Загальний обсяг вкладів громадян зріс на 500 млн. грн. і становить 2023.5 млн. грн. Обсяг залучення грошей юридичних осіб становить 3735.9 млн. грн. Обсяг статутового капіталу становить 1088.6 млн. грн. За словами О. Сугоняко, банки втрачають доходи, забезпечуючи ліквідність. За фінансовими результатами цього року, поточний прибуток 130-ох банків становить 146.6 млн. гривень.

ЛЮДИ ЗНИКАЮТЬ, А МІЛІЦІЯ НЕ ШУКАЄ

ОДЕСА. — Два місяці тому група невідомих викрала голову державної адміністрації Київського району Одеси, новообраного депутата Одеської Міської Ради Ігоря Свободу. Його доля невідома. Також нічого невідомо про долю викраденого невідомими голови Управління юридичної правної контролі Одеського міського виконавчого комітету Сергія Варламова. Батько цього останнього — Олександер Варламов скаржиться, що правоохоронні органи цілком усунулися від пошуку викрадених.

СТРАЙКУЮТЬ ШАХТАРІ ЛЬВІВЩИНИ

ЛЬВІВ. — У Львівській області продовжують страйкувати п'ять шахт: перша, третя, сьома і десята Великомостівські та друга Червоноградська. Як повідомив голова територіяльної ради профспілки працівників вугільної промисловости Олександер Любарський, шахтарі незадоволені перш за все тим, що обіцяну заробітну платню так і не сплатили. Керівництво Західної української вугільної компанії намагається знайти можливість видати зарплатню хоча б частинами.

НЕЗАДОВОЛЕНІ ЛІДЕРОМ СПОЖИВЧОЇ СПІЛКИ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ. — Колегія при голові Івано-Франківської обласної адміністрації рекомендувала членам обласної ради споживчих товариств усунути Василя Кофлана з посту голови правління Івано-Франківської споживчої спілки. Колегія констатує, що у 1997 році товарообіг споживчої кооперації зменшився на 16,5 відсотка, сільське населення цілком не забезпечується навіть мінімумом непродовольчої продукції: у багатьох селах крамниці для продажу промислових товарів позакривали. Зменшено виробництво хліба, ковбас і кондитерських виробів. Все це, на думку членів колегії, є наслідком невмілого господарювання В. Кофлана.

ПЕРШОТРАВНЕВІ ЗАХОДИ

КИЇВ. — Визначено порядок проведення у Києві масових громадських заходів 1-го травня. Цього дня о 10-ій годині ранку представники лівих сил заплянували демонстрацію, яка має пройти від площі Слави до Европейської площі, де від11-ї до 1-ої години проведуть мітинґ. Прогресивна Соціялістична партія також вирішила провести мітинг від 12-ї години полудня до 2-ої по полудні біля арки Дружби народів у Хрещатому саду. Народний Рух України проведе проведе два мітинги — о 10-ій годині ранку біля пам'ятника Тарасові Шевченкові, а пізніше на Софіївському майдані. В усіх згаданих випадках передбачається перекриття руху транспорту на час вуличних походів та мітингів.

У СВІТІ

У СЕРЕДУ, 29-ГО КВІТНЯ, Меделин Олбрайт, секретар Державного департаменту ЗСА, прибувши до Пекіну на дводенні офіційні відвідини зазначила, що ЗСА і Китай „зробили добрий початок на шляху будування свого стратегічного партнерства". На спільній пресовій конференції з китайським міністром закордонних справ Танґ Жіякваном вона підкреслила тепешню співпрацю обидвох країн, але також зазначила, що „обидві країни ще дальше мають деякі розбіжності", зокрема в ділянках людських прав, Тибету та китайського експорту ракетної і хемічної технології до Ірану і Пакістану. Її завданням є підготувати ґрунт для недалеких відвідин до Китаю президента Билла Клінтона, що заплянован під кінець червня. З цього приводу вона віддує цілий ряд зустрічей і розмов з високопоставленими офіційними особами китайського уряду.

В АМЕРИЦІ

ТУРБУЮЧИСЬ МАЙБУТНІСТЮ своєї молоді, їхньою освітою та спроможністю давати собі раду у сьогоднішньому вимогливому комерційному світі, окремі американські стейти шукають різних шляхів і способів. У Ню Джерзі пропонують вимагати від учнів вищих кляс середніх шкіл працювати один день в тижні в ділянці, котра має відношення до обраної ними майбутньої кар'єри. Цю пропозицію Стейтовий шкільний раді мають представити в Трентоні, столиці стейту, в середу, 6-го травня. Згідно з плянами всі учні 11-ої і 12-ої кляс у публічних середніх школах мусітимуть працювати один день в тижні у програмі громадських послуг, як неплатні учні-початківці або на платних становищах. Крім того, учні згаданих кляс матимуть змогу вибирати з 14 можливих ділянок для майбутньої кар'єр, щоб знати точну опору для закінчення їхнього навчання у середній школі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор: Зенон Снилик

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

СТВЕРДЖЕННЯ НАПРЯМНИХ УНСОЮЗУ

Український Народний Союз існує для:

** поширювання принципів братської діяльности;*

** збереження української, української американської і української канадської спадщини і культури;*

** надання своїм членам високоякісних фінансових послуг і продуктів.*

Як братська забезпеченева установа, УНСоюз реінвестує свої прибутки для добра своїх членів і української громади.

А про Чорнобиль забули...

Неділя 26-го квітня 1998 року, хоча стояла в українському календарі як Провідна, позначилася в нашій пам'яті не лише релігійними святкуваннями, але також сумним спогадом про Чорнобиль і відзначенням 12-их роковин цієї нечуваної світової катастрофи.

Однак цей спогад тим разом пройшов майже непомітно і це так в українському світі, як і в загальному світовому.

Це особливо було помітне в ЗСА, де широко і голосно відзначалося в неділю 26-го 55-річчя повстання жидів у варшавському ґетто, як і взагалі усіх жидів знищених нацистським режимом, з приводу 50-річчя Ізраїля. Отож це святкування було полученням сліз і радости, але загально і з великими приготуваннями відзначали жиди цей день у цілому світі. Ледве чи міг того хтось не завважити, або не подумати про ці нещастя, що зустріли жидів у Другій світовій війні та про наслідки, які вони принесли. А при тому, постійно про ті річниці пригадували нам у радіо, телевізії та у широкій пресі статтями, споминами тощо. Скільки споминів оприлюднено знова, скільки різних переживань розповіджено при тому важко навіть обрахувати. І тепер далі маємо нагоду діставати постійні інформації про ізраїльську державу, яка існує вже 50 років, і про терпіння жидів у Другій світовій війні впродовж майже п'яти років.

Як далеко сягнемо пам'яттю після цієї війни, то немає року, щоб жиди не забули відзначити цю сумну річницю знищення тисяч осіб, концентраційних таборів та усіх жахіть тих років.

Цікаве однак, що в неділю, 26-го квітня, рівночасно із цими жидівськими сумними річницями, вірмени відзначували винищення їхніх інтелектуалів 24-го квітня 1915 року в Стамбулі, колишньому Константинополі. Були сумні церковні відправи, було велике зібрання вірменів і вшанування п'яти вірменців, що до сьогоднішнього дня пережили цей ґеноцид.

Значить, можна пам'ятати та згадувати навіть після 83 років, навіть коли ця дата дуже неокругла, а тих, що її пам'ятають і прежили, майже вже немає.

Від нечуваної досі у світі нуклеарної катастрофи у Чорнобилі проминуло тільки 12 років, а кожний рік позначується новими і то численними смертними випадками в наслідок радіяції, що охопила такі великі простори та вразила стільки осіб, особливо дітей. Кількість інвалідів Чорнобиля зростає в Україні на 10,000 осіб річно, а смертність зросла у 2.4 разів. Такі дані та багато інших ствердженo тепер при нагоді 12-ої річниці. За даними Міністерства Охорони Здоров'я, 3,576 громадян, які взяли участь у ліквідації наслідків чорнобильського вибуху, померли, хоча уважають, що це число на ділі принаймні вдвічі більше. Ті та інші трагічні дані можна знайти в інформаціях, а проте тільки біля 200 людей прийшло у Києві зранку 26-го квітня запалити свічки в пам'ять жертв Чорнобиля. Чи люди в Україні зобоятніли, чи просто привикли вже до цієї трагедії? То ж не можна дивуватися, що вже зовсім забули про неї на Заході і що ми не знайшли ніде навіть згадки про таке чи інакше відзначення сумної річниці. Не відзначили її навіть ми — численні іміґранти, а в почуваннях українці, тут в ЗСА чи Канаді. Принаймні не були вони такого порядку, як жидівські чи вірменські, щоб про них заговорила яканебуть інформаційна служба, преса, радіо чи телевізія. А тим часом на Заході мало хто здає собі справу з того, що небезпека існуючого досі ЧАЕС охоплює не лише Україну, а її можна закрити лише тоді, коли буде фінансова допомога Заходу.

Як це легко із примкненими очами „забути" про Чорнобиль і про небезпеку, що далі існує!

Михайло Шпонтак

КУДИ ГРЯДЕ УКРАЇНА?

Як повідомило „Радіо Україна", нещодавно на конференції НАТО у Вашінґтоні Стровб Толбатт, заступник секретаря Державного департаменту ЗСА, наголосив, що Україна тісно співпрацює з НАТО, зокрема у програмі „Партнерство для миру", і стає запорукою миру і стабільности в Европі. Україна, подібно як Швеція і Фінляндія, тим часом не робить заходів для вступу до Північно-Атлантійського оборонного союзу, але двері до НАТО для України є і лишаються відкриті.

Чи за словами підуть діла?

Теплі слова високого американського чиновника, можливо, спричинені новим холодним вітром між Москвою і Вашінґтоном. Слова С. Талбатта можуть і залишитись тільки словами. Бо коли корейська автомобільна фірма „Даеву" інвестує в запорізьке підприємство „АвтоЗАЗ" 1.3 блн. дол., то із Заходу, включно з Америкою, протягом майже сімох років вплинуло всього 2 блн. дол. Для безпеки держави є важливим економічний добробут її населення, а щоб вийти з господарської кризи, Україна потребує приблизно 30 блн. дол. Треба надіятись, що для економічної допомоги одному з кращих союзників Америки Державний департмент заохочуватиме північно-американські фірми інвестувати більш інтенсивно в інертний український промисел та індустрію і для власних зисків, як це здійснює корейська „Даеву", поборовши т. зв. „непривітний клімат" для закордонного капіталовкладу. Хто має добру волю допомогти і хоче мати з того певний зиск, знайде дорогу. З другого боку, українські керівні кола та націонал-демократичні сили Верховної Ради мусять більш активно взятись до здійснення економічних реформ вільного ринку та поборення корупції, щоб і самим не опинитись на бічних стежках історії.

У своїй черговій книжці п. з. „Ґренд Чесборд" („Ґрандіозна шахівниця", В-во „Бейзик Букс" 1997 року), проф. Збіґнєв Бжезінскі присвятив належне місце і Україні. Для Америки, пише автор, головна геостратегічна мета — це Евразія. Протягом п'ятьох століть світова політика була під домінацією евразійських сил та народів, які взаємно себе поборювали за реґіональне панування, з метою осягнення сили надпотуги ґльобального розміру. Тепер неевропейська сила є вища за інших, і ґльобальне першенство Америки безпосередньо залежить від періоду часу і ефективности її (ЗСА) переваги над евразійським континентом. Безперечно, така ситуація є тимчасова, однак її тривалість є критично важливою не тільки для добробуту Америки, але і загалом для втримання міжнародного миру, безпеки і стабільности.

В геополітичній стратегії ЗСА автор до головних гравців зачислює Францію, Німеччину, Росію, Китай та Індію. Велика Британія, Японія, Індонезія є дуже важливі країни, але кваліфікацій на головних гравців не мають. Україну разом з Азербайджаном, Південною Кореєю, Туреччиною, Іраном автор зараховує до критично важливих геополітичних країн, „сил осі обертання". Геополітичні сили осі обертання виводять свою вагомість не з могутности, але радше через їхню географічну розташованість і сприятливу поведінку „ключевих гравців".

Головні ролі геополітики

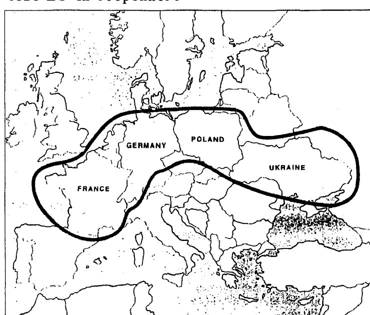
В теперішній ситуації Франція і Німеччина є ключевими геостратегічними гравцями ланки Заходу. Обидві країни з візією об'єднаної Европи вважають себе уповноваженими заступати европейські інтереси в стосунках з Росією. Росія залишається більшим геостратегічним актором, поминмо її слабости, правдоподібно, на довший період часу. Вона відверто показує свої геополітичні напастливі цілі, а після відбудування і відновлення сили Росія зіткнеться поважно із своїми західніми і східніми сусідами. До того ж, вона ще не показала свого основного геостратегічного вибору щодо її стосунків з ЗСА: чи вона приятель, чи недруг? Все залежатиме від того, чи Росія стане европейською демократією, чи знову евразійською імперією?

Україна, твердить автор, займає важливе місце на евразійській шахівниці і є „віссю обертання", бо вона через саму екзистенцію в статусі незалежної держави допомагає демократизації Росії. Без України Росія перестає бути евразійською імперією. Якщо Москва поверне собі контролю над Україною з її 52 мільйонами народу і багатими ресурсами та Чорним морем, Росія автоматично стає імперською потугою і домінуватиме над Европою і Азією. Якщо Україна втратить незалежність, це могло б мати специфічні наслідки для Центральної Европи, трансформуючи Польщу в геополітичну „вісь обертання" на східньому кордоні Европи. Іншими словами, західній сусід України стає черговою жертвою імперської Росії.

У своїх міркуваннях щодо американської ґльобальної геостратегії автор надає вагому ролю справі поширення НАТО. Польща, Чехія і Мадярщина стануть новими членами альянсу правдоподібно в 1999 році. Після цього першого значного кроку дальше поширення НАТО, ймовірно, відбуватиметься водночас з поширенням Европейського Союзу (ЕС). Справа просування ЕС — це процес більш скомплікований кваліфікаційними стадіми та членськими вимогами. Отож перше поширення ЕС на країни Центральної Европи не станеться перед 2002 роком. Одначе, після прийняття перших трьох нових членів НАТО до ЕС питання поширення ЕС з оборонним альянсом на країни Балтики, Словенію, Румунію, Болгарію, Словаччину, можливо і на Україну, стане актуальним. Свідомість, що ані ЕС, ані НАТО не бажають бути обтяжувані додатковими конфліктами національних меншин чи кордонів, впливатиме на термінове полагодження таких можливих чварів. Те саме відноситься і до загально прийнятого принципу, що тільки демократії можуть робити старання про прийняття в членство ЕС чи оборонного альянсу. Очевидно, що правдиво об'єднану Европу не можна уявити собі без влаштування спільної зі ЗСА безпеки. Тому можна ствердити, що з прийняттям нових членів до ЕС їх автоматично розглядатиметься як суб'єктів безпеки НАТО.

Можливе місце України в Европі

Вступ країн Балтики може спонукати Швецію і Фінляндію обдумати справу прийняття до НАТО. Приблизно між 2005-2010 роками Україна, якщо відновлена держава осягне значний поступ домашніх реформ і стане більш ідентифікуватися як країна Центральної Европи, повинна бути готова до серйозних переговорів з ЕС і НАТО. На той час можна передбачити тіснішу франко-німецько-польську співпрацю в лоні ЕС і НАТО, особливо у сфері оборони, яка може охоплювати остаточно Росію і Україну, пише автор. Беручи під увагу особливий геополітичний інтерес Німеччини і Польщі в утвердженні незалежности України, є можливе, що Україна буде помалу втягнена у франко-німецько-польські стосунки. З 2010 року франко-німецько-польсько-українська співпраця, анґажуючи приблизно 230 мільйонів людей, може розвинутися в глибинне геополітичне европейське партнерство. Пропоноване партнерство автор ілюструє графічно потужною „аґрафкою сполучення" чотирьох держав — Франції, Німеччини, Польщі і України, заторкуючи і сусідні країни. Чи цей сценарій виявиться в сприятливий спосіб, чи в контексті інтенсивного напруження з Росією? Москві треба постійно пригадувати, що двері в Европу для Росії є відкриті, як і її можлива участь в поширеній трансантлантійській системі безпеки, а можливо, в певному пункті майбутнього — і в новій системі трансевроазійської безпеки є побажана. Для поглиблення довір'я розмаї-

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про сумерк листування

Хоча ми вже відбули Провідну Неділю і поз'їдали усі паски та бабки, з України все ще приходять поштою великодні привітання так, як це було у звичаї від довгих-довгих років в нашому народі.

Отож прилітають карточки, гарно розмальовані з різнородними писанками, крашанками та картинами свячення кошиків біля церкви чи дітвори, що з радісним усміхом б'є у великодні дзвони. Усі ці карточки нагадують нам живо, що тут минулими роками також було ще у звичаї писати великодні привітання і можна було купити різнородні мистецько розмальовані зразки наших предвічних великодніх звичаїв.

З кожним однак роком стає їх менше, а то і взагалі немає охочих їх намалювати чи випродукувати, і ми обмежуємося до привітань на сторінках нашої вже дуже мінімальної української преси або пишемо на „звичайному" листовому папері. У мене в редакції лежить декілька таких сумних своїм виглядом великодніх привітань від давніх знайомих, що прийшли із цьогорічним Великоднем.

Як дивно воно — в Україні, не зважаючи не економічні та інші труднощі, працюють над тим, щоб були щораз нові великодні карточки, (хоча, як завважила моя сусідка у праці, не бачимо між ними часто картин справжнього Воскресіння, а радше обмеження до різнородних писанок), а тут, у нас, справжній сумерк великодніх привітань.

Але чи тільки сумерк такого листування? Саме тими днями довелося писати мені про недавно випущену книжку листування Пантелеймона Куліша. В дбайливо підготованому виданні з великою цікавістю я читала ці листи П. Куліша до М. Білозерського, а передусім подивляла їхню кількість та часту переписку.

Оця збірка листів, чи не найкращий контраст із скупістю сьогоднішнього листування, яке з кожним роком і популярністю комп'ютерів та Інтернету зменшується і переноситься на цю догідну, скору, але як технологічну можливість порозумів атися поміж собою.

І це насунуло сумні думки про дальшу долю якогонебудь листування на папері. Бо ж при найкращій волі й охоті усіх тих, що тепер „перекинулися" на переписку з допомогою „і-мейл", колись, у далекому майбутньому, не буде можливості затримати в архівах усі „диски" чи інші комп'ютерські записки так, щоб із них відтак видати збірку листування навіть найкращих літераторів чи відомих із іншого публічного життя осіб.

Чи уявляєте, дорогі читачі, щоб за 100 років появилася друком збірка переписки сьогоднішніх літераторів, письменників чи журналістів? Чи уявляєте у книжковому виданні любовні листи, які сьогодні пересилаються через „і-мейл", або навіть просто гарні побажання із різних родинних нагод чи загальних свят?

Ба, що більше, боюся, що вже невдовзі прийде час, що нове покоління не вмітиме добре тримати перо в руці і написати привітання, або листа на папері, пером, власним печерком, що ще так недавно віддзеркалював навіть характер даної людини. На місце того прийде на екрані комп'ютера „і-мейл" поштою декілька рядків стандартних привітань, які можна вже тепер „відписати".

Шукаючи вчора дома у моєму безгранично хаотичному архіві за конечними історичними матеріялами з дії Пласту, я попала на цілу пачку залишених, як дорогоцінність, листів найближчих мені людей. З глибоким зворушенням читала я їх після того, як вони довгі роки „відпочивали" на дні шухляди, читала дитячі закарлючки, що далі перемінялися на дрібне, але вироблене письмо, читала перші листи із незалежної України і так теплі тамошні привітання з різних нагод. Оглядала святочні карточки, як вони із тих перших ще несміливих ставали з кожним роком кращі, порівнювала їх до тутешніх, що завмерли, і чомусь пригадалася лемківська пісня, що її так гарно виводили „курбасівці": „Юж мі так не буде, юж мі так не буде, як мі било перше".

О-КА

Ро-Ко

Невесела історія одного „ДДД"

Як ще хтось пам'ятає воєнну Европу, то напевно не забув післявоєнні часи, які були повні несподіванок, турбот, відкриття нового — навіть наново Америки й Канади. В той час варилося старе, творилося нове, мріялося про розвал Совєтського Союзу й про більш земські справи. Тоді, мабуть, американці створили новий тип людини — нових Адамів і Ев. Правда, не в старозавітньому екзотичному раю, але в не менше екзотичних Ді-Пі таборах. І їх загально охрестили ім'ям, яке легко запам'ятати — „діпістами".

Діпіст пішов від ДП, від англійського новотвору "displaced person", тобто, хтось переклав цей термін на „переміщена особа", хоч кращий переклад був би: „особа без притулку" або легко зрозуміле — „вигнанець". І з ім'ям діпістів вони поїхали до обіцяної землі за океани. Навіть до нововідкритих Америки й Канади.

Тут не застали діпістів, але через якийсь час довідалися, що перед ними приїхали із старого краю люди, яким тут хтось приліпив назву „баняки", котрі ділилися на „старих баняків" і „баняків". Про „нових баняків" ніхто не чув і не питався, бо це було самозрозуміло, як з назвами Самбора і Старого Самбора. Нового Самбора нема. Звідки ця назва взялася? Так чи сяк, очевидно, — від „баняків". А чому? Це вже поза межами людського розуміння.

Логічно, нових прибульців повинні були б називати „новими баняками", але так не сталося, і вони залишилися „діпістами" до нинішнього дня.

Після цих хвиль з-перед п'ятдесятиріччя довго нічого не хвилювалося на океанах, ані в повітрю, аж до часу вибуху незалежної неньки-України. І відтоді почала напливати до Америки гейби нові „діпісти".

Але вони не є діпісти, бо не були в діпістських таборах. Чомусь ще досі їх не охрестили старі діпісти якоюсь назвою, а вони самі себе ще не знають як називати, а як знають, то тримають в найбільшому секреті. Колись, в старому краю, такі люди себе називали „здєшні" чи в кращому випадку — „тутешні", але нові новоприбулі ще тут не „отутешнілися".

Зате вони бистроумні, як канадські сови, гостроозорі, як „лисі" американські орли, покумкалися й змінили назву діпістів — на ДДД, що навіть походить від ДП. Що це значить? „Дурні діпісти з долярами" Чому дурні? Бо тримають доляри в банках. А мудрі люди не мають долярів у банках, бо гроші роблять гроші, а в банку сьогодні отримають — один відсоток чи два.

І нові поселенці пропонують, щоб ДДД вибрали доляри з банку й інвестували їх по-християнськи, як Христос навчав. А Христос проповідував: „Хто хоче бути спасенний, хай роздасть свої доляри між бідних і йде за мною". А хто є бідний в Канаді? Очевидно, новоприбульці з неньки-України.

Наступна історія одного ДДД дає добрий приклад, як жити чи не жити по-християнськи. Вона починається, як в байці: був собі ДДД, не мав ні жінки, ні дітей. Не тримав грошей в банку, а купив дім. Великий. Кімнати в ньому винаймав. Жив чесно, по-християнськи був ощадний. Просив св. Петра, щоб не тиснули великі морози взимку, бо менше коштуватиме його опал хати. А як було дуже зимно, він заощаджував на пальному й не підкручував термостати. Як його „румарі" скаржилися, що дуже зимно, він їм відповідав: „Я тому не винен, що св. Петро не хоче мене слухати. Йдіть до нього на скаргу. Я грошей не маю".

І він ще мріяв стати великим багачем-мільйонером, щоб стало на опал у найморознішу канадську зиму. І щоб показати своїм „румарам" хто є хто. Купував льотерійні квитки й молився до св. Петра. І якось взимку, коли сніги скрипіли під ногами, як у Сибіру, св. Петрові стало жалко померзлих „румарів", і ДДД виграв чотири і пів мільйона долярів.

Що він зробив з тими долярами? Те, що кожний ДДД на його місці зробив би: дав до банку. А його льокатори далі мерзли, бо він всі гроші заморозив на 10 повних років на найвищі відсотки. І в хаті далі було зимно.

Однак люди все знають, бо прочитали в газетах, що такий то виграв стільки то. Довідався навіть голова Світового Конґресу Вільних Українців. А що батьки народу не додумалися купувати льотерійні квитки й жили на ласці діпістів, а згодом ДДД, то СКВУ був, як новий діпіст, майже голий-босий.

Президентом СКВУ в той час був Юрій Шимко. Він дуже добрий бесідник: так гарно й ельоквентно говорив, що ви, заслухавшись, забували, де ви є. Як годиться, склав він новоспеченому мільйонерові дипломатичну візиту. Говорив йому про завдання, цілі і т.д. і т. і., очевидно з'ясувавши, що СКВУ бідний, як церковна миша й як турецький святий, разом взяті. А без грошей не бути національній діяльності. Аж зіпрів — це було влітку.

Коли ДДД зрозумів, в чому суть, відповів, що він щедро пожертвує на таку велику й славну організацію, як СКВУ, і що Ю. Шимко так його розжалобив. І дав щедро: витягнув з кишені 100 долярів. І сказав: „Бігме, більше не маю при собі". І ще порадив, щоб Ю. Шимко змінив назву СКВУ, бо в нашій мові багато слів, що починаються на „с" або „ск", про щось неприємне йому нагадують.

Що з тим ДДД сталося? Ніхто не знає, хоч хтось мусить знати. Чув я, що ті мільйони не давали спокою його знайомим і приятелям. Одні приятелі навіть пробували ограбувати — леґально. Але ці шубравці були дуже пожерливі й виписали чека на два мільйони долярів. Прийшли до кредитової спілки — наш ДДД-мільйонер був справжній патріот, гроші тримав у нашій

(Закінчення на стор. 3)

Крайовий пленум СУМ

На заклик Крайової Управи СУМ, Всеамериканський пленум Спілки Української Молоді відбувся 28-го і 29-го березня ц. р. на Оселі СУМ в Елленвіл, Ню Йорк. Голова Крайової Управи СУМ, друг Юрій Наконечний відкрив пленум в суботу рано сумівським привітом „Честь України! Готов боронити!" і привітав голів і членів управ з осередків Авбурн, Баффало, Виппані, Гартфорд, Йонкерс, Ірвінгтон, Ню Йорк, Палатайн, Пассейк, Рочестер, Філядельфія, Чикаго і новостворений відділ в Гошен.

Представники з осередків звітували про стан сумеят, юнацтва, дружинників, сеньйорів, виховну працю та про мистецькі одиниці і спортові дружини по осередках. Рівнож звітували про свої виховні програми, про діяльність в українському та американському суспільствах, про участь юнацтва в школах українознавства, про співпрацю з організаціями Державницького Фронту та з осередками в Україні. Представники представили проблеми, які існують в осередках та свої погляди щодо дальшого розвитку в майбутньому. Звіт з осередку в Трентоні був присланий і відчитаний. В загальному звіти були дуже позитивні і висвітлювали старання поборювати вплив асиміляції і старання зберегти українську мову і культуру в діяспорі та старання дотримуватись мети СУМ.

Крайова управа СУМ.

Пополудні відбувся панель на тему: „Пов'язання виховного, мистецького і спортового виховання сумівської молоді". Подруга Оля Король провадила панелем, який складався з панелістів: подруга Оля Косів, друг Володимир Гончаров — виховна праця; подруга Наталка Кормелюк — мистецька праця, і друг Орест Козіцький — спортова праця. Кожний панеліст подав коротку доповідь про підходи до виховання у своїй ділянці. Значення виховання для сповнення мети організації, аналіза спеціяльних проблем, як асиміляція в діяспорі, збереження української мови, дисципліна, збирання фінансів, старання зберегти зацікавлення сумівської діяльности супроти конкурентів як: програми в школах та сусідніх молодечих організаціях та пропозиції щодо нових напрямів в сучасній порі.

Після доповідей учасники пленуму ставили питання і завваги до панелістів та брали участь у цікавій дискусії над справами виховання.

В суботу ввечері учасники пленуму брали участь у працюючих комісіях, де ширше обговорено справи виховання молоді і представлено різні проблеми, які існують по осередках. Рівнож були внески для постанови для дальшої праці і розвитку СУМ.

Учасники Крайового сумівського пленуму.

Крайова Управа СУМ мала засідання ввечері, після якого всі учасники мали спільну вечерю.

В неділю рано після спільної молитви і сніданку учасники пленуму продовжували працю для підсумків з доповідей панелістів і працюючих комісій над напрямними, які представила Крайова Управа. Після дискусії були прийняті постанови, які схвалили збереження й ріст СУМ та старання розвинути виховні, мистецькі та спортові програми і підготувати спеціяльні мистецькі виступи і спортові турніри в 1999 році для святкування 50-ліття СУМ в Америці.

Діяльність буде поширена через вживання комп'ютерів та інтернет CUM „meb sites". Буде старання зберегти англомовних членів при СУМ зі стараннями навчати їх української мови, заохочувати їх до участи в школах українознавства. Далі вчити їх з прикладів героїв з української історії й основників СУМ та вшанування визначних історичних подій і збереження нашої культури і мистецтва. Рівнож СУМ буде підготовлятися до святкування міленіюм до двотисячоліття християнства.

На кінці всі учасники пленуму заспівали український національний гимн та встали до спільної знимки перед закриттям пленуму. Голова Крайової Управи друг Юрій Наконечний подякував сумівцям за пророблену працю та побажав успіхів в дальшій сумівській праці.

Орест Козіцький

Світлана Кузьменко

Еміґрант

(диптих)

I

На схилі неба сонце вже його.
Ще мить — за обрій піде спочивати.
Сторінки із життя свого
Перегортають еміґранти.

Чого у ньому тільки не було:
Весна цвіла надіями у літо.
Ішло усе на зло і на незло.
Тут народилися, тут виросли їх діти...

І погасала мрія не одна...
І рідною ставала чужина.

II

По грані двох світів іде людина.
Між двох доріг збентежено іде.
В одні́м — луною поклик Батьківщини.
У другі́м — чує клич своїх дітей.

Який із них тепер єдиний,
Коли і в ній вже поруч два світи?
По грані двох доріг несе людина
Дві сили, дві надії, два хрести.

У Філядельфії відбулася зустріч з конґресменом Дж. Факсом і амбасадором Ю. Щербаком

Дженкінтавн, Па. — Тут в суботу, 28-го березня 1998 року в Українському Освітньо-Культурному Центрі біля Філядельфії відбулася успішна зустріч з федеральним конгресменом з 13-го конгресового дистрикту в Пенсильванії, приятелем українців і української справи, Джаном Факсом. Конгресмен Дж. Факс є співголовою Кокусу для українських справ в Конгресі ЗСА.

Конгресмен Дж. Факс, виступаючи перед українцями Філядельфії, в своєму слові зупинився над його заходами для оформлення згаданого Кокусу.

В згаданій зустрічі взяв активну участь амбасадор д-р Юрій Щербак. В своєму слові амбасадор хвалив конгресмена Дж. Факса за його ефективні намагання оформити згаданий Кокус з метою допомагати українській справі.

Ця успішна зустріч відбулася з ініціятиви Ад Гок комітету під головуванням Віри Андрейчик. Членами цього комітету були Марійка Татунчак, Марійка Циган, Ляна Ільницька, Марія Максимюк і Петруся Савчак.

При цій нагоді конгресмен Дж. Факс вручив амбасадорові Ю. Щербакові американський прапор, який повівав над Капітолем, а ініціяторка згаданого вечора В. Андрейчик передала конгресменові англомовну книжку про Україну і українців „Ukraine and Ukrainians throughout the World".

В. Андрейчик, відкриваючи зустріч комітету, між іншим, сказала, що конгресмен Дж. Факс є великим приятелем української спільноти в ЗСА. Він вже вдруге є репрезентантом в американському конгресі, є членом Комісії міжнародних відносин, Комісії банківництва, Комісії фінансових послуг і Комісії для транспорту і інфраструктури. Вона заявила, що Кокус, який конгресмен Дж. Факс співочолює, є двопартійним і до нього вже належать 19 членів, республіканців і демократів, з обидвох палат Конгресу. Цей комітет був створений з ініціятиви Дж. Факса, який співпрацює з українською амбасадою у Вашінгтоні.

Українці різних стейтів Америки повинні заохочувати своїх конгресменів і сенаторів ставати членами згаданого Кокусу для українських справ у Вашінгтоні.

Методій Борецький

Амбасадор д-р Юрій Щербак (зліва) і конґресмен Джан Факс.

Невесела історія...

(Закінчення зі стор. 2)

рідній кредитовій спілці, — а в кредитівці чека на таку велику суму почали провіряти. Підозріла справа.

Що далі сталося з мільйонами? Це громадська містерія, як з більйонами скарбу гетьмана Полуботка. Десь вони є, як не в банку, то поза банком. Доляри, як матерія у хемії, не зникають, а в щось нове перетворюються. А ДДД-мільйонер повіз свої проценти туди, де вони належать — до св. Петра. Бо коли він їх виграв, мав уже 84 роки.

Яка з того мораль? Це не байка Езопа, а факт, що, здається, дивніший, ніж фантазія. І яка може бути мораль з долярами?

Куди гряде...

(Закінчення зі стор. 2)

ти зв'язки співпраці між Росією і Європою, у всіх ділянках, повинні бути розсудливо підтримувані.

Якщо процес об'єднання і поширення Европи буде успішним, і якщо Росія здійснить демократичну і соціяльну модернізацію, то в певному пункті будуччини Росія може стати кваліфікованою для більш органічних стосунків з Европою. Інтегрована Европа після Версалю і Ялти, підсилена НАТО, стане для Америки правдивим трансатлантійським партнером і життєвим трампліном в проєкті ширшого евразійського міжнародного об'єднаного демократичного порядку.

Підписаний користувався деякими думками монументального твору Збігнєва Бжезінського для відповіді на питання в заголовку цієї статті. Книжка „Гренд Чесборд" повинна стати обов'язковою лектурою суспільно-політичних діячів, особливо чиновників МЗС України. Виглядає, що твір цей чита і С. Толбатт, бо колишній русоцентрист перейшов на дорогу більш справедливого трактування новопосталих держав після розвалу совєтсько-російської імперії.

Проґрес проєкту нового будинку Українського Музею в Ню Йорку

Здійснення проєкту нового будинку Українського Музею в Ню Йорку поступило значно вперед в останньому часі. Передусім треба уточнити неправильне уявлення про „перебудову" будинку УМ на 6-ій вулиці. Це не є перебудова існуючого будинку, але цілком нова будова після повалення існуючих структур, які показалися невідповідними для перебудови.

31-го серпня 1997 року фірма архітекта Юрія Савицького закінчила пляни нового будинку. Відразу розписано конкурс для будівничих для виготовлення пропозицій будови і устійнення ціни. До цього конкурсу були запрошені чотири кваліфіковані будівничі, в тому числі одна українська фірма, котра однак відмовилася від участи в конкурсі. Рівночасно пляни були предложені до управи міста Ню Йорк для затвердження та одержання дозволу на будову. Пропозиції будови відкрито 2-го жовтня. Будівельний комітет уважно їх розглянув та з предложених трьох пропозицій вибрано одну фірму, котра своєю найнижчою ціною, в порівнянні з іншими пропозиціями та їхньою репутацією, найкраще відповідає нашим вимогам та можливостям. Кошт будови 5,330,000 дол. Контракт з будівничим є приготований і буде підписаний в найближчому часі по одержанні одобрення плянів будови Управою міста Ню Йорк, котре ще досі не надійшло (квітень 1998) мимо цього, що пляни були предложені тому сім місяців.

2-го листопада 1997 року відбулася урочисте посвячення наріжного каменя під нову будову, получене зі свяченим полуденком, на якому чисельна присутність української громади щедрими датками засвідчила свою підтримку для цієї будови.

Щоб уможливити повалення старого будинку в цілості треба було усунути з нього увесь азбест, котрий колись досить обильно вживали в старих будівлях. Ця праця розпочалась 20-го листопада і була закінчена до кінця грудня 1997 року. Час тривання будови передбачається на один рік і вона почнеться з хвилею підписання контракту з будівничим.

Управа УМ має перед собою велике завдання зібрати потрібні фонди та забезпечити фінансування проєкту. По заплаченні дотеперішніх видатків, як усунення азбесту, повалення внутрішніх структур та заплачення рахунків архітекта і консультантів музеєві ще бракує половина ціни контракту будови, приблизно 3,000,000 дол. Якщо ці фонди не будуть зібрані в короткому часі, то треба буде затягнути позичку, яку доведеться сплачувати в майбутньому з відсотками, що є додатковим обтяженням фонду будови.

Музей розіслав інформативні брошури зі закликом складати датки на будову. Відгук є кращий, як ми сподівалися та передбачували, датки напливають. Більші жертводавці „закупили" ґалерії та кімнати в новому будинку, де будуть увіковічнені їхні імена, або їм дорогих осіб. Досі закуплено 26 ґалерій і кімнат. Є ще до розпродажу 18 ґалерій і кімнат. Ґалерії і кімнати продаються в цінах між 100,000 і 50,000 дол. Засновано „Клюб тисячників", членами котрого стали жертводавці, що зложили по 1,000 дол. або більше. Датки на будову приймається або готівкою, або декляраціями, котрі можна здійснити пізніше. Один з легких способів зложити значніший даток є затягнути позику у кредитівці та сплачувати її на вигідних умовах. Слід теж пам'ятати про т. зв. дорівнювальні фонди. Це є можливість подвоїти свою пожертву, бо деякі працедавці дорівнюють пожертву свого працівника однаковою сумою.

Всі пожертви є звільнені від податків. Число EX-13-2887818. Чеки слід виставляти та посилати до: The Ukrainian Museum, 203 Second Ave., New York, N.Y. 10003.

Роман Гавриляк,
голова Будівельного комітету

Українське жіноцтво Бразилії організує поміч жертвам Чорнобиля

Учасниці збірки жертвам Чорнобиля. В центрі у темній суконці стоїть організаторка збірки Ірена Хома.

Наслідки нещастя, яке сталося в Чорнобилі, ще досі не можна зважити. Безумовно, це була трагедія всього українського народу.

З великим почуттям солідарности українське жіноцтво Бразилії очолило рух для зібрання фондів для закуплення ліків та іншого потрібного для пошкоджених Чорнобилем.

Ірена Хома в день своїх уродин зорганізувала обід в своєму домі, на який кожна із запрошених принесла пожертву для полегші для тих, які потерпіли від трагедії. До акції, очоленої І. Хомою, приєдналися інші активні жінки, між якими відзначилася Анна Татарченко, яка є одна між першими, що працює на ту ціль, як рівнож директорка Історичного і Освітнього Майна міста Курітиби д-р Оксана Борушенко, директорка Українського Музею Курітиби Режіна Шпак, Л. Рубінець, міжнаціональна концертистка Ляриса Борушенко, голова жіночої організації при Хліборобсько-Освітнім Союзі Надя Мазепа Ґонзальвес і директорка Української Суботньої Школи Євгенія Б. Мазепа.

Без сумніву, це є благородна праця, що представляє пожертву любови кожної особи, що залучена до цієї праці. Під час обіду зложили пожертви, крім осіб, яких ми вже вказали, Терезіня Любий, Дороті Клєто, Леніра Г. Сенесі, Марія Ангелина Хома, Ванда Люсія Хома, Ольга Горачук, Марія Ковалюк, Ева Осадчук, Наталія Осадчук, Цецілія Семчишин, Надя Б. Пясецька, Анжелина Чечко, Невза Марія Сторож, Антонія Павлузик, Марія Б. Волощук, Вера К. Фернандез, Лідія Єдин, Ольга Костін, Тетяна Бащен, Елевтерія Кірдзей, Галя Баран, Лідія Палудзишин, Крістіяна Чмир, Ана Хома Худзій, Альзіра Хома, Ада К. Хома, Анна Татарченко і пані, які долучилися до цієї акції від жіночого гуртка Апостольства Молитви при церкві Різдва Божої Матері і благодійної асоціяції Святої Анни.

Така благородна праця, варта наслідування для дальшої жертвенної діяльности.

Д-р Михайло Рубінець

Обід подяки Ю. Вертипорох

Бували в нашій парафії різного роду обіди, але „подячний" — це мабуть перший раз. Подяканий тому, що наша довголітня парафіянка Юлія Вертипорох була тяжко хвора, після кількох операцій лікарі не дали їй жодної надії на видужання, вони не знали що вона не збирається відходити у засвіти, в неї незакінчені різні пляни, на неї чекає безліч обов'язків при церкві, громаді в Україні — вона мусить бути здорова! Спрямована до інших лікарів при божій помочі прямо чудесно виліковується. Ласкавий Господь продовжив її трудолюбиве життя.

Сьогодні вона між нами усміхнена радо вітає гостей, що прибули в числі 125 осіб, щоб разом з нею радіти. Багато людей знають Ю. Вертипорох, але може не всі знають про її діяльність, а передусім харитативну. Від самого початку своєї вандрівки в світ, коли разом з мужем Богданом, Юлія Штайнер-Вертипорох покинула рідний Львів, всюди, чи це в таборах в Німеччині чи в Америці, вона включалася в суспільну працю, помагала потребуючим, опікувалася дітьми. Перед 25-ти роками переїхала разом з мужем до Ст. Пітерсбургу на Фльориду і тут відразу обоє включилися в громадське і церковне життя. Юлія співпрацювала зі всіми парохами, робила все, шила фелони, обруси, направляла, чистила церкву, пекла проскурку, а її муж змайстрував престіл і тетрапод, це були тяжкі початки. Тоді громада була маленька, щоб здобути гріш Юлія улаштовувала пікніки, пекла, варила в чому помагав її муж. Також належала до американського клюбу, де репрезентувала українську вишивку, а її муж збудував чудову маленьку українську церковцю і свячення пасок. Коли Б. Вертипорох відійшов у вічність, вона не заломилася, а далі працювала і мала час на все, це дехто пам'ятає, як радо вона відвідувала стареньких хворих парафіян.

Моттом її життя є нести поміч і вона це виконувала, слушно зауважила у своєму привітальному слові голова сестрицтва св. Ольги, Стефанія Цегельська. Коли Україна проголосила відновлення незалежности, Юлія одна з перших їде до рідного Львова і зразу питає — де є сиротинці, знаходить школу сліпців ч. 100, з якою утримує контакт по сьогодні, і так в її житті зачинається нова ера, ідуть посилки з одягом і взуттям до сиротинців, школи незрячих, для хворих дітей, які лікуються в Косові (з чорнобильської катастрофи), студентам, іграшки дітям, все придбане, паковане і оплачене Юлією Вертипорох! Не можна в кількох реченнях всього вичислити, сказала С. Цегельська, але треба бачити листи подяки з різних частин України, які зворушують до сліз, а скільки прохань — це все турбує Юлію.

За її безінтересовну і невсипущу поміч потребуючим в Україні за її працю для церкви Господь зберіг її і дає їй силу і здоров'я для дальшої праці. Тому Юлія вдячна Господеві, що подарував їй ще кілька літ творити добро, приготовила цей обід. Обід подяки поблагословив і провів молитву о. Володимир Волощук в заступстві пароха о. митрата Матвія Верка. Після обіду С. Цегельська ще раз підкреслила трудолюбивість Юлії, побажала їй кріпкого здоров'я для дальшої праці добро творити.

Грімким „Многая літа" закінчено цей обід, з якого Юлія передала 800 дол. на нашу новозбудовану церкву Богоявлення Господнього, яку вона далі прикрашує і прибирає.

О. Ф.

Парафія в Мілвокі відбула збори

В українській католицькій парафії св. Архистратига Михаїла в Мілвокі відбулися церковні Річні збори, які відкрились молитвою і провів її настоятель о. Володимир Заяць. Вступне слово мав ведучий зборів, активний парафіянин д-р Григорій Мурский.

Темою парафіяльних зборів були важні питання. Початковою точкою був вибір Президії, предсідника і секретаря. Предсідником був проф. Г. Мурский, до Президії увійшли: о. В. Заяць, д-р Роман Біляк, Марія Пискір, яка була секретарем, Лариса Стахнів і Марко Глубіш.

Відтак звітували о. В. Заяць, фінансовий референт Роберт Бейкер, завідуючий бінго Рудольф Легенбак.

Відтак була дискусія над звітами, де кожен парафіянин міг висловити свою особисту думку, чи дати вмілу пораду.

Звіт Номінаційної комісії дала Уляна Тишинська, а причинилися до підготови його: о. В. Заяць, д-р Г. Мурский, Михайло Кузьміньский і Олександра Шимоняк. Парафіяни, які були запропоновані Номінаційною комісією до нової управи, були одноголосно обрані.

Із новообраної Управи мали дуже цікаві поради-пропозиції на майбутнє церкви і парафії: д-р Р. Біляк, д-р Роман Дражньовський і М. Глубіш, які у своїх заздалегідь підготовлених словах ознайомили всіх присутніх на зборах з майбутньою працею священика, церковного комітету, парафіян, а також як краще відсвяткувати такі важливі парафіяльні події: 45-літній ювілей церкви, 50-літнє святкування парафії, відсвяткування 2000-тисячного року від народження Ісуса Христа в новій церкві, з вигіднішими умовами для всієї української громади стейту Висконсин.

Збори закінчилися молитвою.

Оля Савчин

Сумівський баль дебютанток

Традиційна коломийка під час балю.

В суботу, 31-го січня ц. р. в залі Кравн Плаза Готел у Вайт Плейнс, Н. Й., Крайова управа Спілки Української Молоді Америки влаштувала сумівський баль дебютанток. Цей баль є форум для представлення юначок, які, осягнувши 16-ий рік життя, вступають на новий етап свого життя. Сумівська родина з приємністю представила 8 юначок з надією, що вони будуть творити штаб нових виховниць в СУМ та які, як свідомі українки, виховані в СУМ, будуть займати відповідальні і провідні функції в українському суспільстві.

Культ-освітній референт КУ СУМ Корнель Василик відкрив баль дебютанток, зложивши привіт від Крайової управи СУМ, привітав всіх присутніх та представив аранжерів балю — друга Ярослава Палилика і подругу Ліду Микитин.

До технічної помочі були Леся Палилик, Андрій Бурчак, Мирон Кузємчак, Славко Кіцюк, Юрко Микитин, Ляриса Юрчинюк і Тара Оліярчик.

Отець Пилип Сандрик відкрив бенкет молитвою, та після бенкету аранжери формально представили дебютанток зі своїми ескортами та батьками дебютанток серед радісних оплесків сумівців і гостей. Молоді пари вставали до прикрашеного танцювального входу, який приготовив молодий хореограф з сумівського ансамблю „Чайка", Гриць Момот.

Склад дебютанток включав: Грейс Анна Волощук (осередок Рочестер) з ескортом Михайлом Волощуком, Оксана Гуцул (осередок Виппані) з ескортом Володимиром Ройовським, Марія Дубас (осередок Пассейк) з ескортом Петром Прегномом, Ілина Лібер (осередок Йонкерс) з ескортом Давидом Одомироком, Лада Кий (осередок Філядельфія) з ескортом Адріяном Длябога, Анастазія Пазана (осередок Ню Йорк) з ескортом Шон МекНамара, Оліяна Рось (осередок Пассейк) з ескортом Михайлом Носалем і Адріяна Рудик (осередок Йонкерс) з ескортом Михайлом Дескевичем.

Грейс Анна Волощук має бажання стати поліцаєм, Оксана Гуцул має бажання стати лікарем альтернативної медицини, Марія Дубас має бажання стати біомедикал інженером, Ірина Лібер має бажання стати учителем або бухгальтером, Ліда Кий має бажання стати медичним науковцем, Анастазія Пазана має бажання стати психологом, Оліяна Рось має бажання стати лікарем та Адріяна Рудик має бажання бути заангажована міжнародним підприємництвом.

Після презентації дебютанток ціла сумівська родина спільно з гостями брала участь у забаві, для якої грала оркестра „Бурлаки" з Монтреалю. Велика кількість молодих взяла участь у танці „коломийка", який тривав майже 40 хвилин, і це було доказом любови до народних танців і вклад в праці танцювальних гуртків, які існують майже в кожному осередку СУМ.

Всі присутні забавлялися до ранку й залишилися їх радісні і приємні спомини про баль дебютанток СУМ.

Орест Козіцький

ПОДІЇ

ВИСТАВКА В ҐАЛЕРІЇ „МАЯНА"

Ню Йорк. — Ґалерія „Маяна" влаштовує виставку картин Романа Демка і Геннадія Рожкова, яка проходитиме 3-10-го травня в ґалереї, 136 Друга аве. в Ню Йорку, 4-ий поверх. Відкриття виставки відбудеться у неділю, 3-го травня, о год. 1-ій після полудня. Ґалерія буде відкрита у п'ятницю від 6-ої до 8-ої год. вечора, у суботу та неділю — від 1-ої до 5-ої год. після полудня.